

“HACERSE EL SUECO”

“HACERSE EL SUECO”

Detta är ett gammalt spanskt uttryck . Mycket utbrett i Spanien och i vissa länder i Sydamerika. Många svenskar vet inte att det existerar eller varför det används. De blir förvånade när jag försöker förklara vad det betyder. Det är inte lätt. Den första svårigheten är att översätta uttrycket bokstavligt eftersom det används vid olika situationer . Jag erkänner att det är som om man försöker att gripa tag i en ål som slinker genom händerna. Kan det vara rätt översättning "att göra som en svensk"? eller "att spela svensk" ? eller "inte vilja ta ett beslut eller ansvar "?eller en kombination av dessa?

Jag tycker att ett lämpligare och ett lättare sätt att förstå meningen är att ge tre exempel på hur man använder uttrycket i praktiken .

Exempel 1.- En grupp vänner befinner sig på en bar och äter lite tapas . När de är färdiga ber de om notan i syfte att dela upp den. En av vännerna skiljer sig från gruppen och ställer sig att titta på några foton på väggen några meter från gruppen. Den som delar notan ser att en person saknas, han tittar upp och ropar till den som fattas "Hörrudu, kom och betala din del, " *NO TE HAGAS EL SUECO*"

Exempel 2.- En person pratar med sin granne som är ordförande för ägarföreningen i fastigheten och frågar honom hur det går med ärendet om bullret på gatan om nätterna. Den andre svarar "inte så bra, jag har redan gått till Ayuntamiento flera gånger och jag har skickat flera skrivelser men ingenting händer , de svarar inte ens , " *SE HACEN LOS SUECOS* "

Exempel 3.- (detta hörde jag själv nyligen) Jag stod vid början av strandpromenaden . Ett svenskt par kom cyklande men stannade till vid skylten som anger att det inte är tillåtet att cykla på strandpromenaden. Kvinnan frågade "vad gör vi? " mannen svarade: "Vi fortsätter och om polisen stoppar oss kör vi med *mi no comprender.*" *SE HICIERON LOS SUECOS*". (Jag måste säga att jag fick mig ett gott skratt).

Det här är bara tre exempel men jag tror att de är tillräckliga för att förstå i vilka situationer uttrycket "*hacerse el sueco*" används. Uttrycket antyder att någon inte vill förstå, vill komma undan ,inte vill ge ett klart besked, inte vill ta ansvar.

Nu kan det vara dags att ställa sig frågan : vad är ursprunget till uttrycket "*hacerse el sueco*" som är så populärt i många spanstalande länder?. Vad har svenskarna att göra med detta uttryck ? Mina undersökningar har lett mig fram till tre möjliga förklaringar.

Den första teorin - som vi kan kalla den andalusiska, eftersom den kommer från denna region - hävdar att "*hacerse el sueco*" härstammar från sjuttonhundratalet. På den tiden var Spanien i ständigt krig mot England vilket gjorde handeln mellan de båda länderna omöjlig.

Men England behövde två spanska produkter: den ena var vin, särskilt från Jerez (sherry) och den andra var silver från Sydamerika. Den senare behövdes för att köpa te från Kina. Hur löste man det problemet? Mycket lätt. När ett engelskt fartyg närmade sig en sydspansk hamn (mestadels Cadiz) hissades den svenska flaggan i stormasten. De spanska myndigheterna gav sitt godkännande och varornas införsel ägde rum . När skeppet lämnade hamnen och befann sig ute på öppet hav, byttes flaggan och blev engelsk på nytt. Alla var nöjda. I det här fallet gjorde båda parter "*se hicieron los suecos*". Engelsmännen låtsades vara svenskar och spanjorerna låtsades att de inte kände till bedrägeriet trots att det var uppenbart.

Den andra teorin - som vi kan kalla den akademiska, eftersom den studerar uttrycket från sitt språkliga ursprung - antyder att uttrycket betyder att man är ointresserad eller att man inte uppmärksammar varningar eller reflektioner som görs .

Navarraförfattaren José Mª Iribarren bekräftar att detta uttryck " inte har att göra med svenskarna. Det kommer från det latinska ordet *soccus* en typ av sko." *Soccus* var det skodon som i de gamla romerska teatrarna bars av komikerna, till skillnad från skon "*coturno*", som användes av skådespelarna i tragiska skådespel . Från "*soccus*"

härstammar zueco (träsko). Zueco är ett ord som antyder klumpig , grov eller otrevlig person " Precis som träskon.

Att "*hacerse el sueco*" (senare zueco = sueco) motsvarar därför att vara klumpig, dum eller en person som inte förstår vad som sägs . Man associerar denna person med något så grovt som en träskon. Enligt professor Iribarren betyder att "*hacerse el sueco*" inte att vara svensk medborgare.

Slutligen, den tredje teorin som vi skulle kunna kalla den "*Mediterranea*" på grund av dess samband med kustområdena i östra Spanien, bl. a Torre Vieja . Denna pekar på att uttrycket "*hacerse el sueco*" snarare anspelar på de svenska sjömännen när de, för många år sedan, hade svårt att göra sig förstådda i de spanska hamnar dit de anlände. Språksvårigheter, alltså.

Det är svårt att bestämma vilken av de tre teorierna (bland många andra som kan finnas) som är ursprunget för uttrycket. Kanske är det en blandning av dem. Kanske har varje område i Spanien sin egen version. Det betyder då att alla teorierna är korrekta. Här i Torre Vieja tror folk av uppenbara skäl mer på den tredje som har att göra med sjömännen. Med tanke på vad jag har skrivit verkar det som att uttrycket "*hacerse el sueco*" karakteriseras av: a) att det inte finns någon entydigt uppfattning angående dess ursprung b) att det är mycket utbrett och c) att det inte är speciellt trevligt att bli utpekad som en som "*hacerse el sueco*", även om det inte kan anses vara en förolämpning .

Jag hoppas att om du någonsin hör detta uttryck från en spanjor att du förstår dess andemening eller med vilken avsikt personen säger det. Eller "*te haces el sueco*"?

Enrique García Rebagliato

Bohemius@torrevieja.com